

Risico-inschatting: mitigatie en compensatie

- Risico-inschatting (Soortentoets):
 - 1) Aanwezigheid van voor vleermuizen potentieel geschikte verblijfplaatsen?
 - 2) Aanwezigheid van vleermuizen?
 - 3) Zo ja: wat dan?
- Wie beoordeelt dit, en op basis waarvan?
- Desktop of bezoek?

Aanwezigheid van voor vleermuizen potentieel geschikte verblijfplaatsen in een gebouw?

- Wat zijn geschikte ruimtes?
- Holle ruimtes, donker, geschikt klimaat, lage predatiedruk, veilige, 'natuurlijke' materialen, toegankelijk...
- Holle ruimtes: in de bouwschil, maar aan de buitenzijde van de isolatieschil!
- Omgeving speelt een rol: te fel verlicht? Afstand tot jachtgebied?

Waarom en hoe mitigeren?

- Doelstelling °1: sterfte voorkomen!
- Hoe?
- Goeie screening, goeie begeleiding en opvolging van de werken
- Onderscheid: sloop, renovatie (incl. spouwisolatie), houtbehandeling...
- Natuurvrij maken: kan, maar niet altijd evident
- Timing aanpassen: kan meestal. Lastig: soms jaarrond vleermuizen aanwezig.
- Vlaanderen: geen standaardprotocol

Hoe mitigeren?

- Doelstelling °2: verstoring vermijden!
- Hoe?
- Potentiële impact van de werken juist inschatten
- Aard van de werken aanpassen
- Tijdelijk natuurvrij maken
- Verblijfplaats afschermen
- Timing aanpassen

Hoe mitigeren?

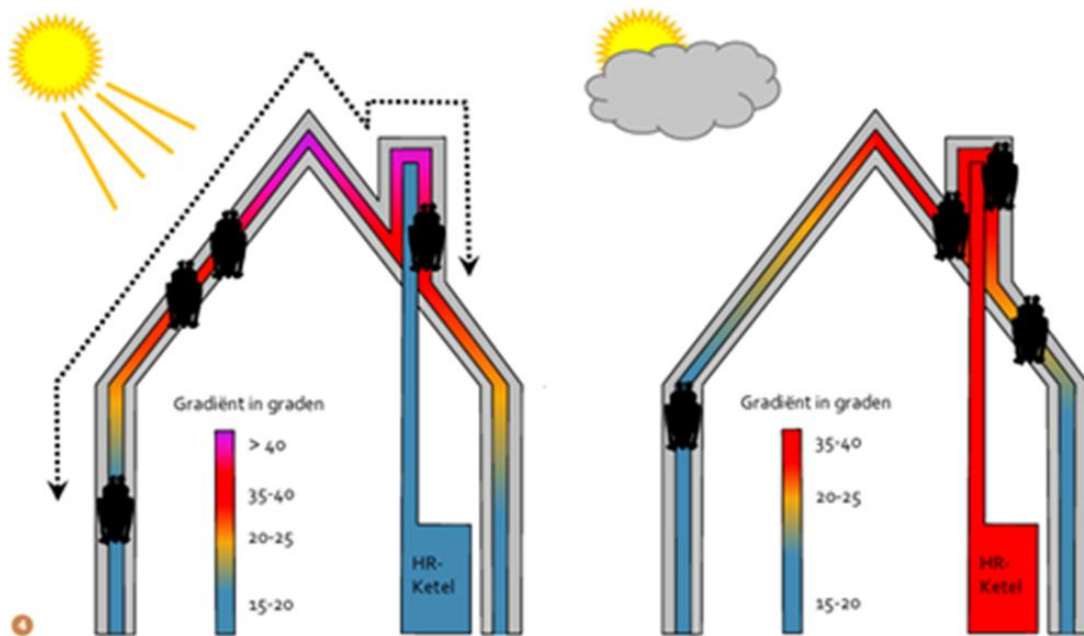
- Doelstelling °3: verblijfplaats behouden of niet ongeschikt maken
- Hoe?
- Toegankelijk, veilig en geschikt houden.
- Oorspronkelijke materialen behouden
- Oorspronkelijke inkruipopeningen behouden

Hoe compenseren?

- Zo mogelijk in het oorspronkelijke gebouw
- Anders: alternatief zo identiek mogelijk, zo dicht mogelijk in de buurt
- Indien niet identiek of gelijkaardig, dan meerdere alternatieven voorzien

Belang van gradiënt

Cruciaal: geschikte condities

In de maak: update 'Vademecum 'inrichten van (grote warme) zolders voor vleermuizen'

Opleiding ecologisch adviseur Natuur-inbouw

Natuur-inbouw: Ecologisch adviseur fauna-inclusief (ver)bouwen - try-out

Inhoud

Programma

Praktische Info

Voor wie?

Lesgever

We bieden deze (herwerkte) opleiding opnieuw aan in 2026, na de evaluatie van deze try-out. Schrijf je onderaan deze pagina in op de interesselijst.

In deze opleiding kom je alles te weten over fauna-inclusief bouwen en verbouwen. Daarnaast leer je hoe je een ecologische analyse van een gebouw uitvoert, en hoe je passende adviezen opstelt voor bouwheer, architect en aannemers.

Vleermuizen in interieur: Case Gruuthusemuseum Brugge

- Vleermuizen kunnen wel degelijk ongewenste 'schade' veroorzaken aan erfgoed en historische interieurs
- Standaard aanpak: afsluiten doorgangen aan de **binnenzijde** van de bouwschil = geen overtreding! Integendeel: meestal positief voor vleermuizen (vermijden 'death trap').

Houtbehandelingsmethoden

- Vademecum en [Ecopedia](#) info zijn niet up to date (permethrine blijkt uit onderzoek bv schadelijk).
- Alternatieven?
 - microgolfstralen
 - biologische bestrijding (oa sluipwespen)?
 - Woodbliss?
- Symptoombestrijding vs oorzaak aanpakken (bv vocht)
- Plaatselijk toepassen

Bronnen

- <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=19651>
- <https://www.bats.org.uk/our-work/buildings-planning-and-development>

Wie doet wat?

- Vleermuisvragen: waar of bij wie komen mensen terecht?
- **Agentschap Natuur en Bos (ANB, team AVES soortencel): bevoegd voor bescherming, beheer (eigen domeinen), handhaving, advies, ontheffingen en subsidiëring**
- Natuurinvest/Inverde: vorming voor natuurprofessionals, Ecopedia
- 'Vlaamse overheid' (1700-lijn): verwijzen door naar ANB
- Instituut voor natuur en bosonderzoek (INBO): beleidsondersteunend onderzoek, monitoring (meetnetten.be: zie volgende).
- Natuurpunt Studie vzw – Vleermuizenwerkgroep: klein professioneel team, groot vrijwilligersteam. Adres: vleermuizen@natuurpunt.be
- Regionale Landschappen: platformorganisaties, biodiversiteitsmedewerkers.
- Dierenartsen: veel goodwill, beperkte (niet-veterinaire) ervaring met vleermuizen
- Brandweer en politie: verwijzen meestal door, maar niet altijd (korpsafhankelijk)
- Verdelgingsfirma's: in de hele sector slechts enkele gespecialiseerde medewerkers met ervaring én ontheffing (verdelgen uiteraard niet, werken correct)
- Vlaamse opvangcentra vogels en wilde dieren: voor noodgevallen of interventies. Ervaring varieert per OC.